

Motion till riksdagen

1988/89:Jo411

av Jens Eriksson (m)

Prisregleringen inom fiskerinäringen

Under budgetåren 1977/78 och 1978/79 avsattes varje år 15 miljoner kronor ur prisregleringskassan för fisk för konsumentfrämjande åtgärder. Anledningen härtill var att torskpriset under dessa år översteg de normpriser som avtalats i de överläggningar som årligen förs mellan konsumentdelegationen och fiskets förhandlingsdelegation under ledning av statens jordbruksnämnd.

Enligt 1978 års riksdagsbeslut angående riktlinjer för fiskeripolitiken utgör konsumenternas intresse av att kunna köpa fisk och fiskprodukter av bra kvalitet till rimliga priser en utgångspunkt för prisernas avvägning. Således skall, om priset till producent överstiger normpriset från konsumenterna, påkallade åtgärder kunna vidtas. Det har ansetts att uttag av exportavgifter samt sänkning eller borttagande av prisreglerings- och införselavgifter är metoder för prisdämpande åtgärder, som har större praktisk betydelse vid sidan av kvantitativ reglering.

Sådana åtgärder har också vidtagits. Sålunda belades torsken med exportavgift under 11 månader med 50 öre per kg och jordbruksnämnden beslöt att under budgetåret 1987/88 tillåta direktlandning från polska fiskefartyg för att öka tillförseln och dämpa priserna.

Anledningen till att torskpriserna legat över normpriserna är den brist på torsk som funnits under senare år. Fångsterna har minskat för varje år och de minskade fångsterna per timme framgår av följande tabell. Siffrorna grundar sig på fiskeristyrelsens uppgifter från loggböckerna inom fem olika områden i Östersjön.

	Fångst ton	Ansträngning timmar	Kg/tim.
1985	26 035	46 946	555
1986	24 282	60 291	403
1987	19 913	57 585	346
1988	22 131	81 126	273

Av tabellen framgår att fångsterna halverats, eller man kan säga att fångstansträngningarna fördubblats på fyra år. Att antalet ansträngningstimmar ökat så markant beror i första hand på att allt fler gått över från sillfiske, som hade mycket dålig lönsamhet, till torskfiske, som hade bättre. Men det beror också på att fiskaren har fått förlänga sin arbetstid, bedriva fisket i sämre väder och fiska under lördag/söndag.

Om priserna på torsk legat nere på normpriserna skulle lönsamheten varit så låg att det är svårt att se hur detta fiske skulle kunnat fortsätta. Man kan därför slå fast att de s.k. normpriserna legat på en med hänsyn till världsmarknadspriserna alldeles för låg nivå. Fiskets förhandlingsdelegation har inte fått gehör eller rönt förståelse för detta problem vare sig hos konsumentdelegationen eller statens jordbruksnämnd.

Det bör även nämnas att när det gäller prissättningen på sill/strömming, som har legat stilla i tre år, har ingen hänsyn tagits till att inblandningen av liten sill under senare år fördubblats. Detta har ytterligare bidragit till att minska lönsamheten i sillfisket.

Det är angeläget att framhålla att många andra faktorer än ökade kostnader påverkar lönsamheten i fisket, vilket konsumentdelegationen och statens jordbruksnämnd inte kunnat eller velat förstå.

Prisregleringen, som finansieras av prisregleringsavgift på importerad och svenskfångad fisk, hade under budgetåret 1987/88 sammanlagda intäkter på 99,5 miljoner kronor medan utgifterna under samma budgetår uppgick till 129,4 miljoner kronor, alltså en avtappning av kassan med i runt tal 30 miljoner. 15 miljoner av dessa skall gå till konsumentfrämjande åtgärder för att ge rabatter på torskfilé.

Prisregleringsverksamheten vad gäller fisket erhåller inga anslag av budgetmedel i motsats till vad som gäller på jordbrukets område, där bland annat det regionala stödet till Norrland tas ur budgetmedel.

Att ta dessa 30 miljoner kronor från prisregleringskassan synes inte heller ur konsumentsynpunkt meningsfullt. Varje svensk skulle då erhålla ungefär 3 kronor och 75 öre var i rabatt, men eftersom kostnaden för att dela ut och lösa in rabattkupongerna tar större delen blir rabatten mindre än hälften och ger under alla förhållanden ingen kompensation för vad som ansågs vara höga torskpriser, om det var så man tänkte.

Det stora behovet av stöd ligger inte hos konsumenten utan hos fiskerinäringen, som under tre år i följd fått nöja sig med nollavtal. Det är därför både angeläget och nödvändigt att de 30 miljoner kronor, som under två år avsatts till konsumentfrämjande åtgärder, återförs till prisregleringskassan.

Det kan också tilläggas att sill/strömmingspriserna under de tre, fyra senaste åren legat ungefär en krona under överenskommet normpris, vilket kommit de svenska konsumenterna till godo. Eftersom ca 40 000 ton svenskfångad sill konsumeras årligen är det en betydande rabatt. Av den enkrona som konsumenten erhåller sill/strömming billigare bekostas 65 öre av prisregleringen och resten av fiskaren, som då ej uppnår normpriset, vilket enligt överenskommelsen skall vara det pris som fiskaren bör erhålla för att täcka sina kostnader.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att de 30 miljoner kronor som under två år

avsatts till konsumentfrämjande åtgärder återförs till fiskets prisregleringskassa.

Mot. 1988/89
Jo411

Stockholm den 19 januari 1989

Jens Eriksson (m)